

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Quibus hoc sacramentum conferri debet, & in qua parte. Quæstio 32.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

pendet vsus, sicut ab actiua causa. Et ideo sanctifica-
tio requirit altiorem virtutem actiuam, quam vsus.

QVÆST. XXXII.

Quibus hoc sacramentum conferri debeat, & in qua
parte corporis, in septem articulos diuisa.

Deinde considerandū est de his, quibus hoc sacra-
mentū conferri debet: & in qua parte corporis.

¶ Circa quod quærentur septem.

¶ Primo, vtrum sanis debeat conferri hoc sacra-
mentum?

¶ Secundo, vtrum debeat conferri in qualibet infir-
mitate?

¶ Tertio, vtrum debeat conferri furiosis & amen-
tibus?

¶ Quarto, vtrum pueris?

¶ Quinto, vtrum totum corpus in hoc sacramento
inungi debeat?

¶ Sexto, vtrum conuenienter determinentur partes,
in quibus inungitur?

¶ Septimo, vtrum mutilati, in prædictis partibus
inungi debeant?

ARTIC. I.

Vtrum sanis debeat conferri hoc sacramentum?

126

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod etiam
sanis debeat conferri hoc sacramentum. Quia
principalior effectus huius sacramenti est sanatio me-
tis, quam sanatio corporis; vt dictum est*. Sed etiam
sani corpore indigent sanatione mentis. Ergo eis
etiam debet hoc sacramentum conferri.

Tho. 4. d.
23. q. 2.
ar. 2. q. 1.
& seq.
q. 0. ar.
2. co. &
ad 1.

¶ 2 Præterea, Hoc sacramentum est exeuntium,
sicut baptismus intrantium. Sed omnibus intrantibus
baptismus datur. Ergo omnibus exeuntibus debet da-
ri hoc sacramentum. Sed quandoque illi qui sunt in
propinquo exitus, sunt sani, sicut illi qui decapitandi
sunt. Ergo talibus debet hoc sacramentum dari.

SED contra est, quod dicitur Iac. 5. Infirmatur
quis in vobis? &c. Ergo solis infirmis comperit hoc
sacramentum.

RE-

q. 20. a. 1.
et 2. c. Et
q. 29. ar.
2. corp.

RESPONDEO dicendum, quòd hoc sacramentum est quædam spiritualis curatio, ut prius dictum est, quæ quidem per quemdam corporalis curationis modum significatur: & idè illis quibus corporalis curatio non competit, scilicet sanis, non debet hoc sacramentum conferri.

Ad primum ergo dicendum, quòd quamvis spiritualis sanitas sit principalis effectus huius sacramenti, tamen oportet quòd per curationem corporalem significetur curatio spiritualis huius sacramenti, etiã si corporalis sanatio non sequatur: & idè solum illis hoc sacramento sanitas spiritualis dari potest, quibus corporalis curatio competit, scilicet infirmis: sicut ille solus potest baptismum suscipere, qui potest corporalis ablutionis esse particeps, non autem pater in ventre matris existens*.

* ut di-
citur in
3. p. q. 68
ar. 11.

Ad secundum dicendum, quòd etiam baptismus non est nisi illorum intrantium, qui corporali ablutioni subijci possunt. Et idè hoc sacramentum illorum tantum exeuntium est, quibus corporalis curatio competit.

ARTIC. II.

127 *Utrum hoc sacramentum dari debeat in qualibet infirmitate?*

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd hoc sacramentum dari debeat in qualibet infirmitate. Quia Jacobi 5. ubi hoc sacramentum traditur, nulla infirmitas determinatur. Ergo in omnibus infirmitatibus debet hoc sacramentum conferri.

¶ 2. Præterea, Quanto remedium est dignius, tanto debet esse generalius. Sed hoc sacramentum est dignius, quàm medicina corporalis. Cùm ergo medicina corporalis omnibus infirmis detur, videtur quòd etiam hoc sacramentum.

SED contra, Hoc sacramentum ab omnibus dicitur extremæ unktionis. Sed non omnis infirmitas ad extremum vitæ perducit, cùm quædam ægrotudines fiat causæ longioris vitæ, ut dicit Philosophus. Et
go

in lib. de
longitudi-
ne & bre-
uitate vi-
tæ, parũ
a prin. li-
belli.

go non in omnibus infirmitatibus debet hoc sacramentum dari.

RESPONDEO dicendum, quòd hoc sacramentum est vltimum remedium, quod Ecclesia potest conferre, quasi immèdiate disponens ad gloriam. Et ideo illis tantum infirmantibus debet exhiberi, qui sunt in statu exeuntium, propter hoc, quòd ægritudo nata, est inducere mortem, & de periculo timeretur.

Ad primum ergo dicendum, quòd quælibet infirmitas augmentata, potest mortem inducere. Et ideo si genera infirmitatum pensentur, in qualibet ægritudine potest dari hoc sacramentum. Et hinc est quòd Apost. non determinat infirmitatem aliquam: sed si pensetur infirmitatis modus & status, non semper debet infirmantibus hoc sacramentum dari.

Ad secundum dicendum, quòd medicina corporalis habet pro principali effectu sanitatem corporalem, qua omnes infirmi in quolibet statu indigent: sed hoc sacramentum habet pro principali effectu illam sospitatem, quæ exeuntibus, & iter ad gloriam agentibus, est necessaria: & ideo non est simile.

ARTIC. III.

Vtrum hoc sacramentum dari debeat furiosis, & amentibus?

128

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quòd furiosis & amentibus hoc sacramentum dari debeat. Quia tales ægritudines sunt periculosissimæ, & cito ad mortem disponunt. Sed periculo debet adhiberi remedium. Ergo hoc sacramentum quod est in remedium infirmitatis humanæ, debet talibus conferri.

¶ Præterea, Dignius sacramentum est baptismus, quam istud. Sed baptismus datur furiosis, vt supra dictum est. Ergo & hoc sacramentum eis debet dari.

SED contra, Hoc sacramentum non est dandum nisi recognoscentibus ipsum. Sed tales non sunt furiosi & amentes. Ergo eis dari non debet.

RESPONDEO dicendum, quòd ad effectum huius sacramenti percipiendum, plurimum valet deuotio sulci-

* Tho. 4.
Sent. d. 4.
p. 3 ar. 1
4. 3. cor.
& arg. 2
& in 3.
p. 9. c. 8.
ar. 12.

ut dictū
est, q 29.
ar. 8.

fuscipientis, & personale meritum conferentium, & generale totius Ecclesiæ: quod patet ex hoc quod per modum deprecationis, forma huius sacramenti confertur *. Et ideò illis qui non possunt recognoscere, & cum deuotione suscipere hoc sacramentum, dari non debet; & precipue furiosis & amentibus, qui possent irreuerentiam sacramento per aliquam immunditiam facere, nisi haberent lucida interualla, in quibus sacramentum recognoscere; & sic eis conferri in statu illo posset.

Ad primum ergo dicendum, quod quamuis in periculo mortis tales quandoque sint, tamen remedium per deuotionem propriam non potest eis applicari. Et ideò non debet eis conferri.

Alias,
principa
liter.

Ad secundum dicendum, quod baptismus non requirit motum liberi arbitrij: quia datur contra originale * peccatum, quod non curatur in nobis ex nostro libero arbitrio: sed in hoc sacramento requiritur motus liberi arbitrij: & ideò non est simile. Et præterea baptismus est sacramentum necessitatis, non autem extrema vnctio.

ARTIC. IV.

119

Virum hoc sacramentum debeat dari pueris?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod hoc sacramentum debeat dari pueris. Quia eisdem infirmitatibus quandoque laborant pueri & adulti. Sed eidem morbo debet adhiberi idem remedium. Ergo sicut adultis, ita & pueris debet hoc sacramentum dari.

q. 30 ar.
1. corp.

¶ 2 Præterea, Hoc sacramentum datur ad purgandum reliquias peccati (vt supra dictum f. est) cum originalis quam actualis. Sed in pueris sunt reliquie originalis peccati. Ergo eis debet hoc sacramentum dari.

SED contra est, quod nulli debet dari hoc sacramentum, cui non competit forma sacramenti. Sed forma huius sacramenti non competit pueris, qui non peccauerunt per visum & auditum, vt in forma ex-

primi
RE
exigit
Eucha
pueris
Ad
pueris
adulti
crame
pecc
Ad
reliqui
per act
princip
la form
Vtrum
D
A
secund
præcip
mam.
C
mediet
in toto
debet i
C
gitor.
SED
dum qu
mī in d
RES
per mo
pualis
corpore
bi. Et
illis par
infirmit

primitur. Ergo eis non dari debet hoc sacramentum.
RESPONDEO dicendum, quòd hoc sacramentum
 exigit actuale deuotionem in fuscipiente, sicut &
 Eucharistia. Vnde sicut Eucharistia non debet dari
 pueris, ita nec hoc sacramentum.

Ad primum ergo dicendum, quòd infirmitates in
 pueris non sunt ex peccato actuali causatæ, sicut in
 adultis: & contra illas præcipue infirmitates, hoc sa-
 cramentum datur, quæ sunt ex peccato causatæ, quasi
 peccati reliquiæ.

Ad secundum dicendum, quòd non datur contra
 reliquijs originalis peccati, nisi secundum quod sunt
 per actualia peccata quodammodo confortatæ: vnde
 principaliter contra actualia peccata datur (vt ex ip-
 sa forma patet), quæ non sunt in pueris.

ARTIC. V.

Vtrum in hoc sacramento totum corpus inungi debeat?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quòd in hoc
 sacramento totum corpus inungi debeat. Quia
 secundum Aug. † anima tota est in toto corpore. Sed
 præcipue datur hoc sacramentum ad sanandum ani-
 mam. Ergo in corpore toto debet inunctio fieri.

¶ Præterea, Vbi est morbus, ibi debet apponi
 medicina. Sed quandoque morbus est vniuersalis &
 in toto corpore, sicut febris. Ergo totum corpus
 debet inungi.

¶ Præterea, In baptismo totum corpus immer-
 gitur. Ergo & hic totum debet inungi.

SED contra est vniuersalis Ecclesiæ ritus, secun-
 dum quem non inungitur infirmus hoc sacramento,
 nisi in determinatis partibus corporis †.

RES- ONDEO dicendum, quòd hoc sacramentum
 per modum unctionis exhibetur. Curatio autem cor-
 poralis non oportet quòd fiat per medicinam toti
 corpori oppositâ, sed illis partibus vbi est radix mor-
 bi. Et ideo etiam vnctio sacramentalis debet fieri in
 illis partibus tantum, in quibus est radix spiritualis
 infirmitatis.

Ad

130

*Tho. ubi
 supra ar.
 3. q. 1. &
 seq
 * lib. 6. de
 Trin. c. 6.
 non pro-
 cul a fin.
 to. 3.*

*videlicet
 in corp.
 ar. seq.*

Ad primum ergo dicendum, quòd anima quamvis sit tota in qualibet parte corporis, quantum ad essentiam, non tamen quantum ad potentias, quæ sunt radices actuum peccati. Et ideo oportet, quòd in determinatis partibus fiat, in quibus illæ potentie habent esse.

Ad secundum dicendum, quòd non semper apponitur medicina ubi est morbus: sed congruentius, ubi est radix morbi.

Ad tertium dicendum, quòd baptisimus fit per modum ablutionis. Ablutio autem corporalis non purgat maculam * ab aliqua parte, nisi cui apponitur. Et ideo baptisimus toti corpori adhibetur: secus autem est de extrema unctione, ratione iam dicta †.

ARTIC. VI.

Vtrum conuenienter determinentur partes ungenti.
Ad sextum sic proceditur. Videtur, quòd non conuenienter determinentur istæ partes, ut scilicet infirmus inungatur in oculis, in naribus, auribus, labijs, manibus, & pedibus. Quia sapiens medicus curat morbum in radice. Sed de corde exeunt cogitationes quæ coinquinant hominem: ut dicitur Matt. 15. Ergo in pectore debet fieri inunctio.

¶ 2 Præterea, Puritas mentis non minus est necessaria exeuntibus, quàm intrantibus. Sed intrantibus ungentur chrismate in vertice à sacerdote, ad significandum mentis puritatem. Ergo & exeuntibus, hoc sacramento ungi debent in vertice.

¶ 3 Præterea, Ibi debet adhiberi remedium, ubi est maior vis morbi. Sed spiritualis morbus præcipue viget in viris, in renibus; & in mulieribus, in venterico, ut dicitur Iob. 40. Fortitudo eius in lumbis eius, &c. secundum expositionem Greg. †. Ergo ibi debet fieri inunctio.

¶ 4 Præterea, Sicut per pedes peccatur, ita & per alia membra corporis. Ergo sicut inunguntur pedes, ita & alia corporis membra inungi debent.

RESI ONDEO dicendum, quòd principia peccati

* alias,
in.

† in co.
huius ar.
resp.
ad 1. et 2

131

li. 32. Mo
ca. 11.

di in nobis sunt eadem, quæ & principia agendi: quia peccatum consistit in actu. Principia autem agendi in nobis sunt tria. Primum est, dirigens, scilicet vis cognoscitiua. Secundum est, imperans, scilicet vis appetitiua. Tertium est exequens, scilicet vis motiua. Omnis autem nostra cognitio a sensu ortum habet: & quia ubi est in nobis prima origo peccati, ibi debet vnctio adhiberi; ideò inunguntur loca quinque sensuum; scilicet oculi, propter visum; aures, propter auditum; nares, propter odoratum; os, propter gustum; manus, propter tactum, qui in pulpis digitorum præcipue viget; & propter appetitiuam inunguntur aliquibus renes. Pedes autem inunguntur propter motiuam, qui sunt principalis eius instrumentum. Et quia primum principium operationis humanæ est cognoscitiua; ideò illa vnctio ab omnibus obseruatur, quæ fit ad quinque sensus, quasi de necessitate sacramenti: sed quidam non seruant alias, quidam vero illam seruant, quæ fit ad pedes, & non quæ ad renes: quia appetitiua & motiua sunt secundaria principia.

Ad primum ergo dicendum, quòd cogitatio a corde non exit nisi per aliquam imaginationem, quæ est motus à sensu factus, vt dicitur in 2. de anima. Et ideò cor non est prima radix cogitationis, sed organa sensuum, nisi quatenus cor est principium totius corporis: sed hoc principium est radix remota.

Ad secundum dicendum, quòd intrantes debent acquirere puritatem mentis, sed exeuntes debent eam purgare. & ideò exeuntes debent inungi in illis partibus, quibus contingit puritatem mentis inquinari.

Ad tertium dicendum, quòd secundum quorundam consuetudinem fit in renibus, propter hoc quòd ibi maxime viget concupiscibilis: sed appetitiua non est prima radix, vt dictum est.

Ad quartum dicendum, quòd organa corporis quibus actus peccati exercentur, sunt pedes, manus, & lingua, quibus etiam exhibetur vnctio; & membra

Supplementum.

S

geni-

alias, medicina.

Conc. Florent sup. vnione Iacobinorum & Armeniorum in doctrina de sacram.

lib. 2. c. 160.

in corp. art.

274 QVÆST. XXXII. ART. VII.
genitalia, quibus propter immunditiam illarum partium, & honestatem sacramenti non debet vinctio adhiberi.

ARTIC. VII.

132

Vtrum mutilati debeant inungi illis vinctiōibus?

AD septimum sic proceditur. Videtur quod mutilati non sint inungendi illis vinctiōibus, quia partibus illis competunt. Quia sicut hoc sacramentum exigit determinatam dispositionem in suscipiente, ut scilicet sit infirmus: ita & determinatam partem. Sed ille qui non habet infirmitatem, non potest inungi. Ergo nec ille qui non habet partem illam, in qua debet fieri vinctio.

¶ Præterea, ille qui est cæcus à natiuitate, non deliquit per visum. Sed in vinctiōe qua fit ad oculum fit mentio de delicto per visum. Ergo talis vinctio cæco nato non debet fieri: & sic de alijs.

SED contra est, quod defectus corporis non impedit aliquod aliud sacramentum. Ergo nec istud impedire debet. Sed de necessitate istius sacramenti est qualibet vinctiō. Ergo omnes debent fieri mutilati.

RESPONDEO dicendum, quod mutilati etiam inungi debent, quanto propinquius fieri potest, ad partes illas, in quibus vinctio fieri debuerat: quia quanto vis non habeant membra, habent tamen potentias animæ quæ illis membris debentur, saltem in radicibus interioribus peccare possunt, per ea quæ ad partes illas pertinent, quamuis non exterius.

¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

QVÆST. XXXIII.

De iteratione huius sacramenti, in duos articulos diuisa.

DEinde considerandum est de iteratione huius sacramenti.

¶ Circa quod quaeruntur duo.

¶ Primo, vtrum hoc sacramentum debeat iterari?
¶ Secundo, vtrum in eadem infirmitate debeat iterari?

AR-